

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องพัฒนาทางการศึกษาควบคู่ไปกับการพัฒนาอื่น ๆ เพราะการศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ดังพระบรมราโชวาทของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช (2520 : 3) พระราชทานแก่ครูใหญ่และนักเรียน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ว่า

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความคิด ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองที่มีสุขภาพและประสิทธิภาพ เมื่อบานเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศย่อมกระทำไคสะควกราบริน ไคณลแนนนรวคเร็ว

การพลศึกษาเป็นกระบวนการศึกษาที่จะพัฒนาคนในชาติให้เป็นผู้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งส่งเสริมสร้างสรรค์คุณธรรมและมีสามัคคีธรรมไปทั่ว การพลศึกษาในประเทศไทยได้มีการพัฒนามาตลอด ในปัจจุบันการพลศึกษายังทวีความสำคัญมากขึ้น เพราะสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน มนุษย์ทั้งหลายต้องแข่งขันกันในทุกเรื่อง เวลาว่างมีน้อยลง โอกาสที่จะไค้ออกกำลังกายและเล่นกีฬาแทบจะไม่มีเมื่อเป็นเช่นนั้น การพลศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์มากขึ้น ศาสตราจารย์อวย เกตุสิงห์ (2518 : 2) กล่าวว่า "วิชาพลศึกษาเป็นทั้งยาและอาหาร และเป็นอาหารพิเศษที่ทุกคนต้องการ ถ้าขาดการออกกำลังกายก็เช่นเดียวกับการขาดอาหาร" การพัฒนาและบริหารการพลศึกษา มีองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น สภาพเศรษฐกิจและสังคม อุปกรณ์ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ การจัดหลักสูตรพลศึกษาทุกระดับชั้น งบประมาณ และบุคลากร ในบรรดาองค์ประกอบดังกล่าว บุคลากรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่ง ดังที่ สมาน รังสีโยกฤษฎ์ (2524 : 1) กล่าวว่า

เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า คนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการบริหาร เพราะคนเป็นผู้ใช้ปัจจัยในการบริหารอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเงิน วัสดุ และวิธีการ ดังนั้น หากองค์การหรือหน่วยงานใดสามารถ หากคนดี มีความรู้ความสามารถให้เขาปฏิบัติงาน และสามารถ คุ้มครองความรู้ความสามารถให้อยู่ในหน่วยงานให้นานที่สุด ก็เป็นที่แน่ใจว่า การบริหารงานในองค์การหรือหน่วยงานนั้นจะคงเจริญก้าวหน้า สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด

เมื่อบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในองค์การ ดังนั้น บุคคลที่เป็นผู้มีบทบาท ที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษา ก็คือ บุคคลที่มีอาชีพทางการศึกษา ศาสตราจารย์วรงค์กั เพียรชอบ (2527 : ก, 38) กล่าวว่า "ครูพลศึกษานับว่าเป็นหัวใจสำคัญของวิชาชีพ การพลศึกษาในประเทศไทยยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร บุคลากรทางพลศึกษา เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เกิดการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะในโรงเรียน ครูพลศึกษา เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการให้การพลศึกษาแก่เยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศ รัชนี ชวัญบุญจัน (2527 : ก 85) กล่าวว่า

การสอนพลศึกษาในโรงเรียนจะบรรลุเป้าหมายหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การจัดและการบริหารพลศึกษาในโรงเรียน ครูพลศึกษานับว่าเป็นบุคคล ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียนจะ ประสบความสำเร็จและนักเรียนได้รับประโยชน์จากวิชาพลศึกษามากน้อย เพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถในการจัดดำเนินการของครูพลศึกษา ฉะนั้น ในการสอนพลศึกษาจึงต้องการครูที่มีสมรรถภาพและประสิทธิภาพ ทุก ๆ ด้าน... ครูพลศึกษาคือครูที่ทำหน้าที่เหมือนกับครูอื่น ๆ ที่มี หน้าที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่นักเรียน และครูพลศึกษายังคงรับภาระ นอกเหนือไปจากนั้น คือ จะคงช่วยให้นักเรียนมีการเจริญเติบโตและ พัฒนาทักษะทางกาย ทางกีฬา ความอดทน มนุษยสัมพันธ์ ความกระตือรือร้น และการเป็นผู้นำ ดังนั้น ครูพลศึกษาจึงเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะปลูกฝัง ทศนคติที่ค้ำจุนทางคานพลศึกษาแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนา ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

ในโรงเรียนบุคคลผู้ที่จะเป็นแบบอย่างให้นักเรียนไต่คือ เป็นแนวทางในการ ปฏิบัติได้อย่างดีก็คือครู ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นแม่พิมพ์ที่จะถ่ายทอดคุณลักษณะต่าง ๆ ให้ กับนักเรียนได้ทุกรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม สำหรับครูในสาขาวิชาต่าง ๆ ทั้งหมด นั้น ครูพลศึกษาจะมีโอกาสใกล้ชิดกับนักเรียนมากกว่าครูในสาขาวิชาอื่น ด้วยเหตุนี้ การ

ถ่ายทอดลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของระเบียบวินัย การเคารพกติกา การรู้จัก
รับผิดชอบในหน้าที่ทั้งที่ตนเองและหมู่คณะ การเสียสละและมีน้ำใจ เป็นนักกีฬา รู้แพ้
รู้ชนะ รู้จักการให้อภัย มีความเข้มแข็ง หนักแน่น อคทน พร้อมทั้งจะปฏิบัติและยึดถือใน
ระเบียบข้อบังคับด้วยวิสัยของนักกีฬาอย่างแท้จริงนั้น เป็นสิ่งที่ครูพลศึกษาจำเป็นต้อง
ถ่ายทอดและพึงปฏิบัติให้เป็นแบบที่เด็กนักเรียนของตนไต่ยึดถือ การปลูกฝังคุณธรรมและ
ความสำนึกในดีชอบชั่วดี ตลอดจนการสอนให้รู้จักพิจารณาแยกแยะว่าสิ่งใดควรหรือไม่ควร
นั้น เป็นสิ่งที่ครูทุกคนควรจะได้รับดีชอบร่วมกันในการที่จะอบรมสั่งสอนศิษย์ โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง การเรียนการสอนด้านพลศึกษาในโรงเรียน ส่วนใหญ่อาศัยกิจกรรมทางพลศึกษา
เป็นสื่อ จึงนับเป็นโอกาสอันดีที่จะได้ถ่ายทอด สรรวจ และช่วยแก้ไขลักษณะนิสัย ตลอดจน
พฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนให้เป็นไปในรูปแบบที่พึงปรารถนา และถูกต้องตามความ
ต้องการของสังคม

พัชรี ศิลป์ไชย (2524 : 4) มีความเห็นว่า เพื่อให้การเรียนการสอน
พลศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมีกรณีศึกษา แต่
การพัฒนาครูพลศึกษานั้น สมควรทำการพัฒนาตามความต้องการของเขา ในความหมายที่
กล่าวนี้คือ จะต้องทำการพัฒนาเขามากกว่ากรณีศึกษา เพราะกรณีศึกษามีข้อจำกัด พัทรี
ศิลป์ไชย (2524 : 6) ให้ความหมายของกรณีศึกษาไว้ว่า หมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่
เป็นการให้บริการแก่ครูผู้สอนพลศึกษา เพื่อให้ครูได้รู้จักปรับปรุงการสอน การจัดกิจกรรม
พลศึกษาของตนเองให้ดีขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาของผู้เรียน

การให้บริการ การจัดอบรม หรือกรณีศึกษาการสอนของศึกษานิเทศก์มักจะจัด
ตามความพร้อม ตามเวลา และตามความต้องการของผู้ให้กรณีศึกษา ซึ่งอาจไม่ตรงกับ
ความต้องการของครูพลศึกษา งานในวิชาชีพของครูพลศึกษามีชั่วโมงงานสอนพลศึกษา
เท่านั้น ต้องทำงานและรับผิดชอบด้านอื่น ๆ อีกมาก วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527 :
39-41) ได้แบ่งไว้ดังนี้

1. หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนการสอน
2. หน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดโปรแกรมพลศึกษาเพื่อ
เสริมหลักสูตร
3. หน้าที่และความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับเพื่อนครู
คนอื่น

4. หน้าที่และความรับผิดชอบในการ เคารพค่านิยม และระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน
5. หน้าที่และความรับผิดชอบในการ เคารพและเข้าใจ ในหลักสูตรสายวิชาต่าง ๆ
6. หน้าที่และความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ
7. หน้าที่และความรับผิดชอบต่อชุมชน

ในบรรคางานในหน้าที่และความรับผิดชอบเหล่านี้ ครูพลศึกษาบางคนอาจมีความรู้ความสามารถในบางข้อ และคอยในบางข้อ ดังนั้น การจับอบรม สัมมนา นิเทศ หรือกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม เพื่อพัฒนาครูพลศึกษาประจำการ ต้องให้ตรงกับความต้องการของผู้รับจึงจะทำให้การรับการพัฒนาประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะคนเราจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อใครสิ่งที่ต้องการจะเรียนรู้

ปัญหาเกี่ยวกับตัวครูพลศึกษาซึ่งมีมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบันก็คือ ทักษะคิของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่มองภาพพจน์ของครูพลศึกษาว่า ครูพลศึกษายังมีจุดบกพร่องหลายอย่าง เช่น จริยธรรมและความเป็นปฐนียบุคคลของครูพลศึกษาเสื่อมถอย ประสิทธิภาพในการสอนของครูพลศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจ ทักษะคิและศรัทธาต่อวิชาชีพยังอยู่ในระดับต่ำ ปัญหาเกี่ยวกับตัวครูพลศึกษานี้เองที่เป็นปัญหาสำคัญ เกชา เกียรติศิริ (2526 : 6) เขียนบทความเรามองเรา ในจุลสาร สุขศึกษา พลศึกษาและสันตนาการแห่งประเทศไทยไว้ดังนี้

ครูพลศึกษาเคียวนี้สอนทักษะกันก็หาเก่งมาก แต่เรื่องการปลูกฝังคุณธรรม การพัฒนาจิตใจให้เป็นคนมีคุณภาพนั้น ครูพลศึกษาบางคนแทบไม่ได้อสอนกันเลยหรือมีบางบางแห่ง แต่ก็เป็นส่วนน้อย... ครูพลศึกษาบางคนไม่เคยแนะนำหรือสอดแทรกให้เด็กทราบเลยว่าการมีน้ำใจเป็นนักกีฬา การรู้แพ้ รู้ชนะ การให้อภัยซึ่งกันและกัน การมีน้ำใจต่อกัน การเสียสละ ความซื่อสัตย์ยุติธรรม การมีระเบียบวินัยที่ดีเป็นอย่างไร ซ้ำร้ายไปกว่านั้นกลับสอดแทรกความไม่ถูกต้องใหญ่ผู้เรียนไป เช่น การพุดจาไม่ไพเราะ ใชภาษาไม่สุภาพ พุดจาไม่มีน้ำมีนวล แต่คิความเป็นเอกลักษณ์ของความเข้มแข็ง นอกจากนี้ ครูพลศึกษาบางคนบางกลุ่มไม่ใ้ปลูกฝังความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ และเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี แยกแยกกันเองอยู่กันอย่างตางคนตางแกง ซาคความปรองคองในภาควิชาหรือหมวด มีครูพลศึกษา 4 คน แบ่งเป็น 4 พวก บางแห่งน้อยหนอย 8 คน มี 3 พวก ถ้าเป็นจริงอย่าง

ที่ความนับว่าเป็นสิ่งที่น่าห่วงสำหรับวงการพลศึกษา เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวทำลายความก้าวหน้าของวิชาชีพพลศึกษา พวกเราชาวพลศึกษาที่ทำพลาถในสิ่งเหล่านี้ไปแล้วจงมาสำรวจตัวเอง มองตัวเองกันใหม่และปรับปรุงตัวเองกันใหม่ ตลอดจนปรับปรุงพัฒนาวิชาชีพพลศึกษาของเราให้คนอื่นได้เห็นคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ปัญหาที่สำคัญเหล่านี้เองทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาวิชาชีพของครูพลศึกษา เพราะถ้าปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ยังถูกมองข้ามไป มาตรฐานของวิชาชีพของครูพลศึกษาก็คงตกต่ำลงเรื่อย ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรว่าควรมีการสำรวจและวิจัยความต้องการการพัฒนาวิชาชีพของครูพลศึกษาขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง จะใช้จัดการพัฒนาครูพลศึกษาได้ตรงจุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนาวิชาชีพของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 1

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูพลศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 1 จำนวน 70 โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 88 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย และโดยอาศัยตารางการกำหนดขนาด ตัวอย่างประชากรจากจำนวนประชากรที่กำหนดให้ของ เคริจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608-609) ทั้งนี้โดยไม่คำนึงถึง เพศ อายุ และภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่างประชากร

หน้าที่และความรับผิดชอบของครูพลศึกษา แบ่งเป็น 4 ด้านคือ

1. วิชาชีพของครูพลศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน
2. วิชาชีพของครูพลศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรใน

โรงเรียน

3. วิชาชีพของครูพลศึกษาเกี่ยวกับการ เคารพนโยบายและระเบียบ
ข้อบังคับของโรงเรียน

4. วิชาชีพของครูพลศึกษาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ

ขอทดลอง เบื้องต้น

คำตอบและข้อคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามถือว่าเป็นคำตอบจากความจริงใจ
และตอบด้วยความคิดเห็นของตนเองอย่างแท้จริง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความต้องการ หมายถึง ความต้องการของครูพลศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ในเขตการศึกษา 1

การพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การเพิ่มพูนความสามารถในหน้าที่และความ
รับผิดชอบต่อครูพลศึกษา

ครูพลศึกษา หมายถึง ครูพลศึกษาที่ทำการสอนวิชาพลศึกษาอยู่ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 1 ในปีการศึกษา 2529 ทุกจังหวัด
จังหวัดที่อยู่ในเขตการศึกษา 1 หมายถึง จังหวัดต่าง ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
ให้อยู่ในเขตการศึกษา 1 ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดสมุทร
ปราการ จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดปทุมธานี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อผู้บริหารการศึกษา ตลอดจนศึกษานิเทศก์ได้ทราบถึงความต้องการ
การพัฒนาวิชาชีพของครูพลศึกษา
2. เพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา
ครูพลศึกษา ได้ตระหนักถึงลักษณะความต้องการการพัฒนาวิชาชีพของครูพลศึกษา เพื่อจะ
ได้จัดการพัฒนาให้เป็นที่ไปตามความต้องการของครูพลศึกษา
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพของ
ครูต่อไป